

JYX

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Poikkeus, Anna-Maija

Title: Opettajan osaaminen - vuorovaikutusta ja dialogia

Year: 2018

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja & Jyväskylän yliopisto, 2018.

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Poikkeus, A.-M. Opettajan osaaminen - vuorovaikutusta ja dialogia. Ruusupuiston uutiset, (3). <https://peda.net/jyu/ruusupuisto/uutisarkisto/3-2018/1>

Ruusupuiston kärkiuutiset

KASVATUS- JA KOULUTUSUUTISIA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

Opettajan osaaminen – vuorovaikutusta ja dialogia

Hyvästä opettajasta on kirjoitettu lukuisia kirjoja ja oppaita. Kuitenkaan opettajan osaamisesta ei ole yhtenäistä käsitystä. Viimeaikainen tutkimus painottaa vuorovaikutustaitoja, dialogia ja opettajan kykyä mukauttaa opetusta oppilaiden tarpeisiin.

Oppilaiden tuntemus luo pohjan vuorovaikutukselle

Vaikka tutkijoilla ei ole yhtenäistä käsitystä opettajan osaamisesta, on selvää, ettei opetettavia aineita koskeva sisältötieto eikä edes yleinen pedagoginen tieto riitä tekemään taitavaa opettajaa. Olennaista on näiden kietoutuminen ja yhdistyminen tietoon oppijoista heidän ominaisuuksistaan ja tilanteestaan.

Kun kirjoittaja kysyi muutamalta lukiolaiselta, mikä heille toimii ja mistä he parhaiten oppivat, vastaukset olivat mm. seuraavanlaisia: "No tekemisestä, yhdessä tekemisestä." "Just se opetusmateriaali ja miten sä annat oppilaiden tehdä sen asian. Että sulla pitää olla ideoita. Että sä et voi sanoa vaan, että 'No niin, ryhmiin, tehkää töitä'."

Lukiolaisten vastaukset osuvat yksiin tutkijoiden käsitysten kanssa. Tutkimusten mukaan taitava opettaja mukauttaa opetusta oppilaiden tarpeisiin ja eri tilanteisiin, ohjaa oppilaiden oppimista pohjaten tarkkoihin havaintoihin ja luokan tilanteiden analyysiin, antaa taitavasti palautetta, viestii oppilaille arvostamista ja motivoi heitä tekemään parhaansa. Lukiolaisten näkökulmasta osaavaa opettajaa kuvaa rento, napakka ja arvostava vuorovaikutus sekä ymmärtämisen varmistaminen arkielellä.

Vuorovaikutus ja oppilaiden arvostaminen näkyvät myös OVET-hankkeessa kehitetyssä opettajuuden osaamisen mallissa. Siinä keskeistä on opettajan kyky havainnoida ja käsitellä luokkatilanteen kompleksia informaatiota. Mallissa opettajan osaamiseen kuuluvat muun muassa vuorovaikutustaidot, herkkyyys ja myönteinen asenne kulttuurisia ja muita eroja kohtaan, joustavuus ja sitkeys haasteita kohdattaessa, motivaatio opettajuuden kehittämiseen, eettiset asenteet sekä kognitiiviset vahvuudet.

Dialogi pitää yllä oppilaan kiinnostusta

Kirjoittajan haastattelemat lukiolaiset toivoivat opettajalta aitoa kiinnostusta oppilaista: "Semmoinen, joka luo henkilökohtaistakin suhdetta. Ei sellainen, joka ei oikein edes jaksais opetella nimiä, et on vaan lista, ootko ollu paikalla vai ei, ja kuka vaan vois laittaa nimen siihen ruutuun. Silloin tulee sellainen, että ei sitä oikeesti ees kiinnosta, ja jos sitä ei kiinnosta niin muakaan ei kiinnosta."

Opettajan työn eräänä osaamisalueena onkin taito houkuttaa oppilaita mukaan ja ylläpitää dialogista keskustelua. Tämä on havaittu myös esimerkiksi Vuomo-tutkimuksessa, johon osallistuneet opettajat kertoivat dialogisten työskentelyn ja pedagogisen ajattelunsa vahvistuneen omien tuntien videoiteja hyödyntävän reflektion kautta.

Miten opettajien vuorovaikutukselliset käytännöt sitten ovat yhteydessä oppilaitten hyvinvointiin ja oppimiseen? Keskeistä on tehdä oppijoiden oppimisesta innostavaa läpi elämän. Eräälle kirjoittajan haastattelemissa lukiolaisista oli jäänyt mieleen opettaja, joka oli positiivinen: ”Se aina kysyi henkilökohtaisesti, että ’Mitä sulle kuuluu?’. Just semmoinen, että jos joku sanoi, että ’Ei (kuulu hyvää), niin se sanoi, että ’Kerro’.”

Anna-Maija Poikkeus

Professori **Anna-Maija Poikkeus** työskentelee Jyväskylän yliopiston **kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnan** dekaanina. Hänen tutkimusalueitaan ovat muun muassa opettajan ja oppilaiden vuorovaikutussuhteet. Poikkeus on mukana OVET-hankkeen Alkuportaatt-seurantatutkimuksessa.

Lue lisää:

OVET-hanke

VUOMO-hanke

**Opettajankoulutusfoorumi ja opettajankoulutuksen
kehittämisohjelma**

Lähetä palautetta kirjoittajalle: anna-maija.poikkeus@jyu.fi

Kuvat: Martti Minkkinen

[Seuraava](#) | [Palaajien palautteet](#)

0 kommenttia